

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av körkortslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att körkortslagen ändras. Propositionens huvudsakliga syfte är att främja trafiksäkerheten i synnerhet i fråga om de unga.

Det föreslås att det förfarande med dispens för 17-åringar som möjliggör avvikelser från kravet på minimiålder för körkortstillstånd och körkort för kategori B ändras genom att villkoren för beviljande av dispens preciseras på ett övergripande sätt.

Förarutbildningen kompletteras genom att kraven på den säkerhetsinriktade utbildning i riskidentifiering som krävs av den som avlägger körkort för kategori B ökas och utbildningstiden blir längre. Enligt förslaget ska utbildningen i fortsättningen vara tolv timmar lång.

Det föreslås även att minderårigas körrätt för kategori B begränsas genom att körning nattetid förbjuds. Enligt förslaget är körrätten inte i kraft nattetid, klockan 00–05. Begränsningen ska gälla tills föraren fyller 18 år. Som påföljd för körning i strid med begränsningen kan föraren dömas till böter och meddelas körförbud. Med tanke på övervakningen av begränsningen ska en minderårig förare använda ett märke som fästs på bilen och som anger att föraren är minderårig. Som påföljd för försummelse av skyldigheten kan en avgift för trafikförseelse påföras.

Det föreslås dessutom att det till lagen fogas bestämmelser om en ny administrativ påföljd för den som gjort sig skyldig till fusk i teoriprovet för förarexamen. Om en person som avlägger provet eller en tolk som biträder vid provet gjort sig skyldig till fusk kan Transport- och kommunikationsverket meddela ett förbud på sex månader att delta i eller verka som tolk vid teoriprovet.

Kravet på utbildning i anslutning till körförbud för nya förare utvidgas enligt förslaget till att utöver den nuvarande körrätten för motorcykel och personbil också gälla körrätten för moped, lätt fyrhjuling och traktor samt förare som polisen har meddelat temporärt körförbud.

I propositionen slopas skyldigheten att återlämna ett körkort som inte längre är giltigt och det föreslås att det ska vara möjligt att visa upp vissa av Transport- och kommunikationsverkets tillstånd elektroniskt.

I propositionen föreslås även att det i lagen preciseras att körförbud eller temporärt körförbud inte utgör något hinder för att avlägga förarexamen, om polisen har ålagt personen att avlägga ett nytt körprov.

Propositionen hänför sig till tilläggsbudgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juni 2026.

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i körkortslagen (386/2011) 25 § 2 mom., sådant det lyder i lag 938/2018,
ändras 6 § 3 mom. 4 punkten, 26 § 1 mom., 32 § 1 mom., 35 § 2 mom., 37 § 1 och 2 mom., 53 § 4 mom., 54 § 2 mom., 93 §, rubriken för 95 § och 97 §,
av dem 93 § sådan den lyder i lagarna 999/2016, 734/2018 och 465/2025, 54 § 2 mom. sådana de lyder i lag 387/2018, 26 § 1 mom., 35 § 2 mom., 37 § 1 och 2 mom., 53 § 4 mom. och 97 § sådana de lyder i lag 938/2018, 32 § 1 mom. sådant det lyder i lag 15/2019 samt rubriken för 95 § sådan den lyder i lag 1510/2019, samt
fogas till lagen en ny 5 a §, till 6 § 3 mom. en ny 4 punkt, till lagen en ny 51 a §, till 53 §, sådan den lyder i lag 938/2018, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till lagen en ny 56 a § som följer:

5 a §

Minderåriga förares körrätt för kategori B

För personer under 18 år är körrätten för kategori B inte i kraft mellan klockan 00 och klockan 05. Bestämmelser om straff vid förande av fortkaffningsmedel utan behörighet finns i 23 kap. 10 § i strafflagen.

6 §

Körrätt

För körrätt gäller dessutom följande begränsningar:

3) körrätt för framförande av ett fordon i kategori C eller D i andra syften än de som nämns i 5 § 4 mom. finns inte förrän ålderskraven i övrigt är uppfyllda,

4) körrätt för framförande av ett fordon i kategori B under den tid som avses i 5 a § finns inte förrän kravet på minimiålder enligt 5 § 1 mom. 5 punkten är uppfyllt.

25 §

Hinder för att lämna ut körkort

Ett körkort får inte lämnas ut om

- 1) körkortstillståndet har återkallats,
- 2) det efter beviljat körkortstillstånd kommer fram omständigheter som hindrar att tillstånd beviljas,
- 3) den som har körkortstillstånd har meddelats körförbud eller temporärt körförbud.

26 §

Utlämnande av körkort

Körkortet sänds till sökanden per post. Transport- och kommunikationsverket lämnar ut körkortet, om det inte kan skickas per post på grund av att myndigheten måste få sökandens gamla körkort eller av någon annan orsak som hänför sig till documentsäkerhet eller till utförande av någon uppgift enligt denna lag. Om ett körkort skickas per post till en person som har ett tidigare körkort, ska han eller hon förstöra det tidigare körkortet i enlighet med de anvisningar som bifogats postförsändelsen. Närmare bestämmelser om hinder för att sända körkort per post, förfarandet vid postning och andra krav på postningen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 §

Skyldighet att medföra och visa upp körkort och andra tillstånd eller intyg

Körkort, temporärt körkort, tillfälligt körkort, internationellt körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, förarbevis för moped utfärdat i någon annan EU- eller EES-stat än Finland, trafiklärtillstånd, tillstånd för undervisningspraktik och intyg över förarexamen ska medföras vid körning och på anmodan visas upp för en polisman, för en tullman eller gränsbevakningsman som fullgör tjänsteåligganden som hänför sig till trafikövervakning eller för en tjänsteman enligt 97 § i vägtrafiklagen som kommunikationsministeriet eller Transport- och kommunikationsverket har förordnat att övervaka trafiken. Undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel och trafiklärtillstånd får också visas upp elektroniskt.

35 §

Utbildningskrav för körkort i grupp 1

En person som avlägger körkort för bil i kategori B ska före förarexamen få utbildning som förbättrar hans eller hennes färdigheter att köra under svåra förhållanden och även i övrigt stöder en säker och ansvarsfull körstil som följer reglerna. Utbildningen ska särskilt stärka färdigheterna att upptäcka och undvika farliga situationer och faktorer som kan öka olycksrisken genom att de försämrar förarens körförmåga. Utbildningen ska innefatta undervisning om identifiering av risker och trafiksituationer som hänför sig till förarens riskbeteende samt om särdragen vid körning i mörker och halt väglag. Körundervisningen i halt väglag kan också ordnas som prov på och träning av körning på övningsbana eller något annat motsvarande område som inte används för allmän trafik. Utbildningen ska ta tolv timmar och innefatta teoriundervisning och körundervisning, som delvis får ske med simulator.

37 §

Utbildning i anslutning till körförbud för nya förare samt återlämnande av körkort efter körförbud

Om en förare meddelas körförbud för trafikbrott eller återkommande trafikförseelser eller meddelas temporärt körförbud av polisen under två år från det att den första körrätten i körkortskategori AM, T eller B erhöles, är ett villkor för att körkortet ska återlämnas efter att körförbudet upphört att föraren har fått efterutbildning om riskbeteende och dess inverkan på trafiksäkerheten. Bestämmelsen tillämpas också på en sådan innehavare av körrätt för motorcykel som inte har körrätt för bil, under två år efter erhållandet av den första körrätten för motorcykel. Om de övervakningstider som avses i detta moment överlappar varandra eller följer på varandra utan avbrott, betraktas övervakningstiderna som en enda övervakningsperiod.

För att körkortet ska återlämnas efter ett sådant körförbud som avses i 1 mom. krävs det att den som meddelats körförbud visar upp ett intyg över att han eller hon fått den utbildning som avses i nämnda moment. Utbildningen ska ha slutförts efter det att körförbudet meddelats. Intyget ska gälla den körkortskategori beträffande vilken körförbud har meddelats.

51 a §

Märke som anger att föraren är minderårig

Ett fordon som kräver körrätt för kategori B och som framförs av en förare under 18 år ska föras med ett märke som ska fästas på en synlig plats på fordonets bakre del.

Närmare bestämmelser om märket och hur det ska användas utfärdas genom förordning av statsrådet.

53 §

Hur förarexamen är uppbyggd och hur den genomförs

Den som avlägger prov för förarexamen får anlita tolk i proven, om det behövs för att proven ska kunna avläggas.

Bestämmelser om körprovets längd samt mottagandet av körprov och undantag från kravet på pedal utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om teoriprov, examensfordon och andra krav på förarexamen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket får meddela

närmare föreskrifter om innehållet i teoriprov, körprov och manöverprov, om de praktiska arrangemangen i anslutning till anlitande av tolk i proven samt om hur proven genomförs i praktiken.

54 §

Förutsättningar för att delta i förarexamen

Körkortstillstånd enligt 1 mom. 1 punkten krävs inte och körförbud eller temporärt körförbud utgör inte något hinder för att avlägga examen, om polisen har ålagt personen att avlägga nytt körprov. Om en person har meddelats körförbud på den grunden att han eller hon inte längre uppfyller de medicinska kraven för körkortstillstånd, utgör körförbudet inte heller hinder för avläggande av examen för att återfå körrätten, om en läkare förutsätter eller rekommenderar det enligt ett läkarutlåtande som visas upp.

56 a §

Fusk som konstaterats vid avläggande av teoriprov för förarexamen

Om en person som deltar i ett sådant teoriprov för förarexamen som avses i 53 § eller en tolk som biträder vid provet handlar svikligt vid provet, ska den som ordnar provet avbryta den personens prov och underkänna provprestationen. Provpresentationen ska också underkännas om fusk upptäcks efter provet. Som fusk betraktas en oärlig gärning eller underlåtelse som har som syfte att ge en felaktig bild av de egna eller någon annans kunskaper.

Transport- och kommunikationsverket kan meddela den som har gjort sig skyldig till fusk ett tidsbundet förbud på sex månader att delta i eller verka som tolk vid provet. Tiden räknas från den provdag då den verksamhet som är att betrakta som fusk skedde. Transport- och kommunikationsverkets beslut om ett tidsbundet förbud är verkställbart även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Den som ordnar provet ska informera Transport- och kommunikationsverket om det fusk som upptäckts och lämna verket en redogörelse för fuskets.

Transport- och kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om verksamhet som är att betrakta som fusk och om påvisande av fusk samt om förfarandet i sådana fall.

93 §

Körkortsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

- 1) sådana villkor och begränsningar i körkort och körkortstillstånd som avses i 16 §,
- 2) bestämmelsen i 75 § om skyldighet att överlämna körkortet, eller
- 3) bestämmelsen i 33 § om att låta någon annan köra ett fordon,

ska för *körkortsförseelse* dömas till böter.

En förare av ett fordon som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

- 1) skyldigheten enligt 32 § att medföra handlingar vid körning kan påföras en avgift för trafikförseelse på 40 euro,

- 2) skyldigheten enligt 51 a § att förse ett fordon som förs av en minderårig förare med ett märke kan påföras en avgift för trafikförseelse på 100 euro.

Bestämmelser om påförande och delgivning av avgift för trafikförseelse finns i vägtrafiklagen. Bestämmelser om verkställigheten av avgift för trafikförseelse finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

95 §

Begäran om omprövning och ändringssökande

97 §

Åldersdispens

Med avvikelse från 5 § 1 mom. 5 punkten är minimiåldern för körkort för kategori B 17 år, om Transport- och kommunikationsverket utifrån prövning av särskilda skäl har beviljat dispens för avläggande av körkort för kategori B.

Åldersdispens kan beviljas om följande villkor är uppfyllda:

- 1) vårdnadshavaren ansöker om dispens för en minderårig som vårdnadshavaren har vårdnaden om,
 - 2) vårdnadshavaren har i ansökan försäkrat att det finns ett regelbundet behov att minst fyra gånger i veckan färdas en sträcka som överskrider 7 kilometer i en riktning och att det inte finns tillgängliga kollektivtrafikförbindelser för att kunna färdas eller att resan med kollektivtrafik räcker minst 1 h 30 min,
 - 3) till ansökan har fogats något av följande intyg för att påvisa behovet att färdas:
 - a) närvarointyg från en läroanstalt över studier på andra stadiet
 - b) intyg från en läroanstalt eller arbetsgivare över arbetspraktik i samband med yrkesstudier
 - c) arbetsavtal om ett anställningsförhållande för viss tid som varar minst två månader eller ett anställningsförhållande som gäller tills vidare
 - d) intyg från ett grenförbund över målinriktad träning
 - e) intyg från en läroanstalt över pågående grundläggande konststudier
 - f) ett läkarintyg över den ungas hälsotillstånd, om hälsoskäl försvårar eller hindrar den unga från att färdas,
 - 4) dispenstagaren är minst 16 år och 9 månader,
 - 5) dispenstagaren varken har eller har haft körförbud eller temporärt körförbud.
- Dispensbeslutet ska på begäran visas upp för polisen eller någon annan trafikövervakare.
Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om ansökan om åldersdispens.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utbildningskraven enligt 35 § 2 mom. tillämpas från och med den 1 oktober 2026.

Vad som i 5 a § föreskrivs om begränsning av minderåriga förars kör rätt för kategori B gäller även personer som vid ikraftträdandet av denna lag är 17 år och har fått kör rätt för kategori B innan denna lag träder i kraft

1) med stöd av dispens som beviljats av Transport- och kommunikationsverket, eller

2) på den grunden att de genomgår yrkesinriktad förarutbildning i vilken ingår att få kör rätt för lastbil eller buss.

Vad som i 51 a § 1 mom. föreskrivs om märkning av fordon som förs av en minderårig förare gäller även de personer som avses i 2 mom. i denna övergångsbestämmelse.

På ansökningar om dispens som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 97 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vid sökande av ändring i ett dispensbeslut som meddelats med stöd av de bestämmelser i 97 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 20

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om körkort

I enlighet med statsrådets beslut

upphävs i statsrådets förordning om körkort (423/2011) 8 §, sådan den lyder i förordning 1367/2015, *ändras* 14 §, sådan den lyder i förordning 433/2018, samt *fogas* till förordningen en ny 26 a § som följer:

14 §

Utbildning för kategori B i upptäckande av risker

Av den utbildning som avses i 35 § 2 mom. i körkortslagen ska minst fem timmar ges i form av körundervisning. Den som deltar i förarexamens körprov ska visa upp ett intyg över genomgången utbildning.

26 a §

Märke som anger att föraren är minderårig

Det märke som avses i 51 a § i körkortslagen ska vara grön-gult och sexkantigt och överensstämma med modellen i bilagan till denna förordning. Märkets diameter ska vara minst 15 cm och högst 20 cm. Märket ska vara av icke reflekterande material och färgen ska växla i mitten av märket.

bildtext: Märke som anger att föraren är minderårig. Diameter 15–20 cm.